

Oplegnotitie

Agendapunt	Onderwerp	Kenmerk	Portefeuillehouder
5	Begroting 2024 en meerjarenraming 2025 t/m 2027		Dhr. J. Kottelenberg
Dagelijks Bestuur	Algemeen bestuur	Samensteller	
23-03-2023 Akkoord agendering AB 14-09-2023	14-09-2023	Dhr. JM. Van Dalen, dhr. D. van Zanten	

Korte inhoud

Algemeen

Voor u ligt de Programmabegroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ). In deze begroting staan de activiteiten beschreven die de veiligheidsregio in 2024 voornemens is uit te voeren. De kernactiviteiten van de VRGZ zijn en blijven het verzorgen van de operationele dienstverlening van brandweer en ambulancezorg, de meldkamer, het voorbereiden op en bestrijden van crises en rampen en het ondersteunen van al deze activiteiten door Bedrijfsvoering.

Naast het uitvoeren van deze kernactiviteiten benoemen we in dit document accenten en diverse ontwikkelingen. Zo is er aandacht voor klimaatverandering, duurzaamheid, datagedreven analyse en sturing, digitalisering van de maatschappij en bescherming van de eigen organisatie tegen cybercrime. Deze onderwerpen staan al langer op de agenda. Hierop is reeds geïnvesteerd en deze zullen ook in 2024 aandacht vragen en krijgen.

Het regionaal beleidsplan omvat een periode van vier jaar en vormt de kapstok van jaarplannen en -activiteiten. Door de druk op de organisatie vanwege de inzet in de corona- en vervolgens de opvangcrisis is de ontwikkeling van het nieuwe regionale beleidsplan voor de periode 2024 – 2027 echter vertraagd. De programmabegroting 2024 en het nieuwe beleidsplan lopen nu in tijd vrijwel gelijk op.

Veel activiteiten worden ingegeven door landelijke of zelfs mondiale ontwikkelingen. Enkele grote ontwikkelingen in 2024 die effect hebben op de VRGZ zijn onder andere de landelijke versterking van crisisbeheersing en daaraan gerelateerde informatievoorziening, de realisatie van een toekomstbestendige brandweezorg en een fundamentele heroriëntatie op het brandweeronderwijsstelsel en een daarop geïnspireerd stelsel voor crisisonderwijs. Deze “grote werken” zijn ingezet om vanaf 2023 de komende vijf jaar te realiseren en te borgen. Verschillende ontwikkelingen zullen ook hun beslag krijgen in de nieuwe Wet crisisbeheersing en brandweezorg die in 2023 wordt verwacht. Ook het ingaan van de Omgevingswet, nu voorzien op januari 2024, zal effect gaan hebben, zowel op activiteiten van de brandweer als crisisbeheersing, ook hier is nog veel onduidelijk. Voor de regionale ambulancevoorziening kan de landelijke ontwikkeling van het integraal zorgakkoord impact hebben.

Met veel activiteiten die afhankelijk zijn van bovenregionale en/of landelijke ontwikkelingen is het van belang dat de VRGZ goed verbonden is met gremia die hierin acteren. Deze deelname en daarmee de verbondenheid met landelijke ontwikkelingen is ook voor 2024 weer een belangrijk speerpunt. Met de wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen, die deels in 2024 effect zullen krijgen, wordt ook ingezet op een sterkere verbinding met het lokale bestuur en hoe deze vanuit een realistisch en werkbaar perspectief in te richten.

De VRGZ tracht de dienstverlening adequaat en volgens planning uit te voeren. 2024 brengt echter, zoals al in de Kaderbrief aangegeven, veel onzekerheden met zich mee. Op moment van schrijven zien we diverse autonome kostenstijgingen op ons afkomen; deze komen voort uit externe ontwikkelingen waar we niet omheen kunnen zoals de hoge inflatie, cao-ontwikkelingen en arbeidsmarktproblematiek. We zoeken nadrukkelijk naar mitigerende maatregelen – en stijgende cao-kosten zullen goeddeels gecompenseerd worden via het gemeentefonds, maar inmiddels is wel duidelijk dat een uitzetting van zowel de lasten als de gemeentelijke bijdrage onvermijdelijk is om de huidige kerntaken te kunnen blijven uitvoeren.

Beleidskader uitzettingen

Om wijzigingen die leiden tot een financiële uitzetting van de begroting te beoordelen heeft het Algemeen Bestuur op 19 april 2018 ingestemd met een kader, waarin is beschreven welk soort uitzettingen eventueel in aanmerking komen voor een verzoek aan gemeenten tot een hogere bijdrage.

- Reguliere indexering: indexering van loonkosten en materiële kosten op basis van een vooraf vastgestelde methodiek;
- Buitengewone prijsstijgingen: prijsstijgingen, waar de VRGZ geen invloed op heeft en niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere indexering;
- Autonome ontwikkelingen: niet door de VRGZ beïnvloedbare stijgingen (zoals wet- en regelgeving) die voortkomen uit bestaand beleid;
- Nieuw beleid: nieuwe voorstellen die ter besluitvorming worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur via een begroting of begrotingswijziging;
- Andersoortige prijsstijgingen, die door de VRGZ beïnvloedbaar zijn, worden niet opgenomen in de conceptbegroting.

Aan de hand van dit kader kan de VRGZ een verzoek indienen bij gemeenten voor een extra bijdrage voor de genoemde categorieën.

Samenvatting programma C&R

In de Kaderbrief 2024 VRGZ zijn ontwikkelingen geschetst die op de VRGZ afkomen. In de begroting zijn geen verdere mogelijkheden om dit op te lossen zonder de primaire dienstverlening aan te tasten. De hieronder beschreven autonome ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen, die voortvloeien uit wettelijke taken van de veiligheidsregio, zijn onontkoombaar en niet beïnvloedbaar voor de VRGZ.

Overeenkomstig wat is beschreven in de Kaderbrief 2024 VRGZ is een aantal onderwerpen (inhoudelijk en financieel) geconcretiseerd in bijgevoegde begroting:

Begrotingswijziging 2023

1. Versterking Crisisbeheersing: de bijdrage vanuit het Rijk is meerjarig verwerkt in de begroting. Dat geldt ook voor de kosten met de kanttekening dat nog niet voor alle onderwerpen exact bekend is op welke wijze deze gerealiseerd worden (zie begroting paragraaf 2.2, paragraaf 3.2.4 en paragraaf 6.2.1). Per saldo verloopt dit kostenneutraal in de begroting. De wijze waarop de structurele inzet van deze middelen wordt ingezet zal voorgelegd worden aan het Algemeen Bestuur.
2. Prijsstijgingen en cao-ontwikkelingen: in de begroting is conform het “Procesvoorstel prijsstijgingen” dat is besproken in de vergadering van het Algemeen Bestuur afgelopen december voor begrotingsjaar 2023 een begrotingswijziging verwerkt. Hierin zijn de feitelijke prijsstijgingen (€ 465.000,-) die bekend waren bij het opstellen van bijgevoegde begroting en een voorstel voor de cao-ontwikkeling opgenomen gebaseerd op het principeakkoord van 28 februari 2023 (€ 2.989.000,-).

Conceptbegroting 2024

3. Reguliere indexering (die is gebaseerd op door het bestuur vastgestelde standaard uitgangspunten) van 5,10% (€ 2.340.000,-).
4. Vrijwilligersvergoedingen: het veranderende klimaat waarin we vaker worden geconfronteerd met extremer weer (zoals droogte en wind) leidt structureel tot meer incidenten. Dit extremere weer heeft, net als de energietransitie ook zijn weerslag op de complexiteit van incidenten. Hierdoor

stijgt ook de gemiddelde inzetduur. Daarnaast is een groter verloop zichtbaar onder vrijwilligers en daalt de gemiddelde periode dat een vrijwilliger in dienst is. Dit is een landelijke tendens en leidt structureel tot een stijging van het aantal opleidingsuren. Deze oorzaken leiden tot een structurele stijging van de vrijwilligersvergoedingen van € 440.000,-.

5. Adviesaanvragen: om de continuïteit en de kwaliteit van de adviesaanvragen te kunnen garanderen is een uitbreiding van de formatie van het team Veilig Bouwen nodig. Het aantal adviezen is sinds 2017 met 35% gestegen (van 1.400 naar 1.900), terwijl de formatie ongewijzigd is gebleven (zie ook paragraaf 3.1.6). Op basis van de stijging van het aantal adviezen zou 3fte extra nodig zijn. In deze begroting is een uitbreiding van 1 fte opgenomen en wordt na een jaar geëvalueerd of dit voldoende is. Deze uitzetting bedraagt 90.000,-.
6. In 2024 start de VRGZ met de aanbesteding voor kantoorautomatisering/hostingsdiensten. Per 1 januari 2025 loopt het contract met de huidige leverancier (RAM-IT) af. Deze aanbesteding wordt samen met de GGD Gelderland-Zuid vormgegeven. Voor de aanbesteding en de implementatie worden gedurende 2024 en 2025 incidenteel extra lasten gemaakt van € 100.000,- per jaar voor de VRGZ.
7. Ontwikkeling kapitaallasten vastgoedportefeuille: De VRGZ heeft een uitgebreide vastgoedportefeuille, die de VRGZ zowel bouwkundig als financieel toekomstbestendig wil beheren. Bij een diepere analyse van het meerjarig vervangingsplan vastgoed blijkt dat de kapitaallasten in de komende jaren fors – en structureel – zullen stijgen. De stijging komt hoofdzakelijk door een onderwaardering van het vastgoed in de huidige opbouw van de kapitaallasten, veroorzaakt door het feit dat de kazernes bij overdracht van gemeenten aan VRGZ in 2014 tegen de (lagere) boekwaarde zijn overgedragen en niet tegen de (hogere) marktwaarde. Een aantal kazernes was ten tijde van de overdracht al volledig afgeschreven waardoor feitelijk geen kapitaallasten overgedragen zijn. Dit houdt in dat bij nieuwbouw ook nu ongedekte kapitaallasten ontstaan. Deze ontwikkeling wordt verder opgedreven door onder meer de stijgende rente, indexaties op bouwmaterialen en personeel, duurzaamheidseisen en algemene inflatie.

In de komende jaren zal een aantal posten vervangen moeten worden vanwege de technische staat van de panden, de locatie ten behoeve van het primaire proces en/of duurzaamheidseisen. Naar verwachting zal in de komende jaren gemiddeld 1 kazerne per jaar vervangen worden. De ontwikkeling van de kapitaallasten is inzichtelijk gemaakt in de begroting (paragraaf 5.4.4). Daarnaast is een voorstel opgenomen in de begroting over de wijze waarop omgegaan kan worden met de lastenstijging; enerzijds door een geleidelijke stijging van de gemeentelijke bijdrage met € 175.000,- per jaar vanaf 2025 en anderzijds door het vormen van een egaliseringsreserve vanaf 2025. De egaliseringsreserve heeft als doel stijgende lasten tijdelijk te dempen.

In de begroting 2024 wordt voor onderdeel 2 t/m 5 een extra bijdrage aan gemeenten gevraagd. Binnen de begroting met het huidige dienstverleningsniveau kan dit niet opgevangen worden. Met inbegrip van bovenstaande uitzettingen is de begroting meerjarig sluitend.

In 2024 en 2025 is het resultaat € 100.000,- negatief als gevolg van de kosten voor de aanbesteding en implementatie van kantoorautomatisering en hostingsdiensten (onderdeel 6), het voorstel is om dit bedrag gedurende twee jaar te onttrekken aan de algemene reserve. Voor onderdeel 7 is het voorstel de gemeentelijke bijdrage vanaf 2025 per jaar met € 175.000,- te laten stijgen en dit na 4 jaar te evalueren.

In de Programmabegroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 is zo veel mogelijk rekening gehouden met de nu al voorzienbare ontwikkelingen die op de VRGZ afkomen.

RAV: Verwachte financiële ontwikkeling 2024 en verder

Het verwachte resultaat voor het programma RAV is nul. In de ramingen is uitgegaan van de afspraken die gemaakt zijn met de verzekeraars voor 2023. De onderhandelingen voor 2024 zijn nog niet opgestart.

Risico's

In paragraaf 5.1.2 worden de ontwikkelingen geschetst die in de toekomst financiële risico's met zich mee kunnen brengen. De omvang van deze risico's is nu nog niet exact bekend. Wel is een stijging van de omvang van de risico's zichtbaar ten opzichte van de begroting 2023 hetgeen een logisch gevolg is van de onzekerheden met betrekking tot de oorlog in Oekraïne, inflatie etc.

Indien het Algemeen Bestuur instemt met de resultaatbestemming uit de jaarrekening 2022 is de algemene reserve conform de bestuurlijke gewenste norm van 5,0%. De verwachte beschikbare weerstandscapaciteit is niet toereikend om de geïnventariseerde en gecalculeerde risico's (zie paragraaf 5.1) te dekken. Naarmate de gecalculeerde risico's zich daadwerkelijk voordoen zal de VRGZ hiervoor vanuit de deelnemende gemeenten gecompenseerd dienen te worden om zodoende de continuïteit van haar kerntaken te borgen dan wel vanuit het Algemeen Bestuur een opdracht krijgen tot een taakstelling die zoals de afgelopen jaren al kenbaar is gemaakt de kerntaken zal raken.

Zienswijze gemeenten

Alle gemeenten hebben zienswijze op de begroting 2024 en begrotingswijziging 2023 ingediend. Op één gemeente na zijn alle gemeenten die een zienswijze hebben ingestuurd, akkoord met de begroting 2024 en begrotingswijziging 2023. In de bijlage is een overzicht van de zienswijzen per gemeente opgenomen. Hieronder zijn de vragen inclusief een reactie vanuit het Dagelijks Bestuur opgenomen.

Meerdere gemeenten geven daarbij aan dat zij wijziging(en) aangaande het lopende jaar meer expliciet vermeld willen zien, bijvoorbeeld in een apart document bij de jaarrekening en begroting.

Reactie dagelijks bestuur VRGZ: De begrotingswijziging is in een aparte bijlage bij de conceptbegroting 2024 opgenomen. De begrotingswijziging is in het begrotingsdocument 2024 opgenomen om het totaaloverzicht in de begroting te borgen. Wel constateren wij dat de vindplaats van de begrotingswijziging niet duidelijk is vermeld. Aan de vindbaarheid van de begrotingswijziging zal in het vervolg meer aandacht aan worden besteed.

Meerdere gemeenten vragen over de voortgang van deze wijzigingen te rapporteren in de tussentijdse rapportage.

Reactie dagelijks bestuur VRGZ: conform wat door deze gemeenten wordt gevraagd zal in de tussentijdse rapportages gerapporteerd worden over de voortgang van de begrotingswijziging.

De gemeente West Betuwe geeft aan niet akkoord te gaan. Deze gemeente wenst een principiële discussie te voeren over de verdeelsleutel.

Reactie dagelijks bestuur VRGZ: Bij de behandeling van de begroting 2023 (in juni 2022) is de verdeelmethodiek in het Algemeen Bestuur aan de orde geweest. De gemeente West Betuwe heeft aangeboden om met een verkenning te komen. Deze verkenning is inmiddels afgerond. De VRGZ heeft kennisgenomen van deze verkenning. Het Algemeen Bestuur zal in de eerste helft van 2024 hierover in gesprek gaan aan de hand van een nadere analyse van de huidige verdeelmethodiek en de mogelijke aanpassingen daarvan.

Meerjarenraming 2025 - 2027

De gemeenten hebben kennis genomen van de meerjarenraming 2025 – 2027.

Een meerderheid van de gemeenten geeft aan nog geen zienswijze naar voren te kunnen brengen ten aanzien van de ontwikkeling van de kapitaallasten van het vastgoed en vraagt om met een meer concreet uitgewerkt voorstel te komen omtrent de ontwikkelingen van de vastgoedportefeuille en de financiële consequenties daarvan.

Reactie dagelijks bestuur VRGZ: De VRGZ zal de financiële consequenties van de vastgoedportefeuille concreet in beeld brengen in de vorm van een investeringsplanning met bijbehorende lastenontwikkeling in

het komende begrotingsproces. Gezien de zienswijzen adviseert het Dagelijks Bestuur de stijging van € 175.000,- per jaar nog niet op te nemen in de meerjarenraming 2025 - 2027.

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de ontvangen reacties van gemeenten en de reactie van het Dagelijks Bestuur (Bijlage 5b)
2. De begroting 2024 inclusief meerjarenraming 2025-2027 vast te stellen met uitzondering van de stijging van de kapitaallasten van de vastgoedportefeuille en de daaraan gekoppelde stijging van de gemeentelijke bijdrage.

Bijlagen

- 5a. Conceptprogrammabegroting 2024 incl. meerjarenraming 2025-2027
- 5b. Reactie Dagelijks bestuur op zienswijzen